הורו בית דין כו'. כגון שהורו שחלב זו דס מותר: **והלך היחיד ועשה שוגג על פיסס.** מפרש בגמרא: **בין שעשו.** ב"ד ועשה היחיד עמהם כגון שחלב דס זו חלב עמהן: **בין שעשו ועשה אחריהן.** בזה לחד זה: **בין שלא עשו.** ב"ד: **ועשה.** היחיד על פיהן: **פטור.** מלהביא כשבה ושעירה [ד] הואיל והלב בב"ד הוראה [ה] ושלא בב"ד [ו] הוראה: **הורו ב"ד וידע אחד מהם.** מב"ד שהיו: **או שלמיד רבו שהורה והלך.** לחלו לחד זו חלב: **ועשה על פיסס.** מלמיד ועשה על פיסס שהיה בטעות כשמועו דבני חכמים כדמפרש בגמרא [ז]: **הרי זה חייב.** מפני שלא הלה ממש בב"ד שהרי יודע שהיו שהורו ולמיהוי בגמ' [ח] דעושה מפי עצמו חייב כהורלחם ב"ד פטור: **גמ' נעולס אין ב"ד חייבין.** כי עשו הקהל או רובו על פיסס כלומר אין ב"ד חייבין על פיהן לומר לב"ד הורו כך וכך [ט] נעולס לא הוי גמר מדיליף פר ולא ב"ד [י] נעולס לא הוי גמר סולחה לחייב קרבן ולגבי יחיד לחלו מולה בב"ד: **עד שאמרו.** ב"ד לצבור מותרין אתס: **רב דימי אמר.** לעולס לא נגמרה סולחה לחייבן קרבן עד שיאמרו מותרין אתס לעשות: **אף אנן נמי סנינא.** בפרק אלו הן הסתנין [יא]: **חוז.** זקן ממרא לעירו וכו' סורה לעשות למשמע דקלסנר מותרין אתס לעשות דנגמרה סולחתו חייב: **הורו לה ב"ד להנשא.** על פי עד אחד לאי בעי עדים לא צריך ב"ד: **וחלכה וקלקלה.** בזנות ואתר כך נת בעלה: **חייבת בקרבן.** לפי שלא היתה סולה בב"ד. מלקתני הורו לה ב"ד להנשא ולא קתני שיאמרו ב"ד ש"מ דלא נגמרה סולתס עד שיאמרו מותרין אתס לעשות: **הורו ב"ד לעבור.** למשמע הורו ב"ד לעשות לחייבם גמורה סולתס עד שיאמרו מותרין אתס לעשות: **והא לא סנן כרי.** כולהו מקשו לרב דימי: **אמר רבא.** מלתי קתני למשמע הכי והלך היחיד ועשה מן שוגג מלו על פיסס. שוגג כגון שהורו בית דין שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו פטור לע"ג דלא הורו אותס דפטור לע"ג הוי על פיסס ממש ולא בשומן ואכלו שוגג על פיסס ממש דלא נתכוון לאכול חלב אלא לשומן ואכלו חלב ואיכא למימר הואיל ולא הורו אותס לעשות אלא להורות לאחרים הורה הוי. ולא נהירא לן דכיון שידע הסורה שאכלו כדי להורות היתר לכל שואל יותר ה"ל לדקדק בדבריו (ור"ש) [וכשהוא] הורה להם היתר כ"ש דהוי הוראה. ונראה לי לפרש כההיא דקתני בבבא בתרא בפרק יש נוחלין (דף קל:) ת"ר אין למדין הלכה לא מפי תלמיד ולא מפי מעשה עד שיאמרו הלכה למעשה שאל ואמר הלכה למעשה ילך ויעשה. ותו אמרו התם א"ל ר' אסי לר' יוחנן כי אמר לן מר הלכה נעבד. א"ל (דע) [עד] דאמרי לכו הלכה למעשה כלו' אפי' אם ישאלו לו אם הלכה כך ויאמר להם הלכה כן לא יסמכו ע"ז לעשות מעשה עד שישאלו ממנו פעם שנית בשעת מעשה לפי שכשהאיסור מזומן לו לעשות מיד אז מדקדק המורה בדבריו שלא תארע ע"י תקלה וה"ק הכא אם שאלו להם ואמרו להם מותרין אתם אף בשלא בשעת מעשה קאמר שמואל דהוי הוראה. ורב דימי דקאמר כההיא דפ' יש נוחלין: **אמר רבא** אף אנן נמי סנינא הוורה בי"ד לישא והלכה ולקלקה חייבת שלא התירוה ב"ד אלא להנשא. דקדק רש"י ז"ל מדקתני הוורה ב"ד להנשא ולא קתני התירוה ב"ד שלא נגמרה הוראה עד שיאמרו מותרים אתם לעשות. והקשה הרמ"ה ז"ל הא לי התירוה. אידי ואידי חד הוא דהא רב דימי מנהרדעא דהוא מרי דשמעתתא במותרים אתם לעשות סגיא לידה. ועוד אם בהדיא קתני שלא התירוה אלא להנשא אלמא לענין נישואין בהתירוה להנשא סגיא ליה דפ' דהכי דייק (דחשי') [דהתינן] הכא כשהתירוה לישא הוציאוה אפ"ה בשקלקלה לא מיקרי תולה בב"ד אלמא לא מיקרי תולה בדעת ב"ד אלא באותה מעשה עצמה שהורו בו היתר ואע"פ שהמעשה הוא יוצאה מכלל הדוראה זו אמנם (דנראה) [דהוראה אינה] אלא להיותו מותר באותה מעשה עצמה ומזה יש ללמוד דלא מיקריא הוראה עד שפרשו היתר העשיה. וע"ל לישב לשון רש"י ז"ל מדקתני ברישא הורה ב"ד להנשא ולא קתני התירוה ב"ד כדקתני בסיפא ש"מ שבכל מקום (שהשריכו) שהצריכו הוראה הוי דוקא עד שיורו לעשות ולהכי תנא ברישא הורה ב"ד ובסיפא התירוה (שיורו) להנשא לאשמעינן דכל הוראה במותר לעשות: **מעס** הארץ פרש"י ז"ל דמעוט מעם הארץ קא דרשי מע"ה ולא כל עם הארץ דהק' הרמ"ה ז"ל אי (עם) [מעם] הארץ מקצת מעם הארץ ממאי דלמעוטי [מומר] לימא למעוטי כולו קהל קא אתי. ותו הא בהדיא אמרינן לקמן דמעם הארץ לרבויי קא אתי ופי' דממטיעין (יבמות כב: וש"מ) גבי נשיא בעמך בעושה מעשה עמך. ולא נהירא כלל דהתם מבעמך דריש דמשמע בעמך לאפוקי אבל ע"ה הכל בכלל ועוד דלקמן (דף יא.) דרשינן מע"ה פרט לנשיא פרט למשיח אלא דאי דמעם הארץ מינעטא וע"ה משמע כל דהקהל או רובו: פרט (וכו') [למומר ואע"ג] דיפוק ליה משום זבח רשעים תועבה ור"ל דמיירי אחר שעשה תשובה: אמר רב פפא קא סבר רבי יוחנן דכי מתירוה להו לבי דינא הדרי בהו והוא נמי הדר ביה שב מהידועה קרי ביה. דמידועה איסור

הורו ב"ד. סס סנהדרי גדולה כדלהיגין פמ"ב עדת יפתח פ"ק דסנהדרין ניסראל זו סנהדרי גדולה: **בין שעשו ועשה עמהן.** ל"ע אס ב"ד עצמן מיינין להניח כשבה או שעירה דיכי דפר מן מגילין אף"ב דיוק מינה לן אף ב"ד עצמן פר או שעיר לו ממון סהלכה לייתו מו שמא פטורים לגמרי: **הורו לה ב"ד להנשא.** אפי' ב"ד אינו ב"ד ג' ומינו גדולה שהרי ב"ד יכולין להתירה ליגמי. ומ"מ הני נמי אית להו דיעה שאס עשתה כמו שהורו היתה פטורה היין שפולה בב"ד: **אמר אבי והא אנן לא** הנן הכי. הא לא פריך ליגמי קמא לשמואל כמו דפריך הכא דלרב דימי אלא ליגמי קמא מלין לימר דרב דימי אמר אותה לפרושי דכתי **ועשה** ליגמי קרבן [ד] שיאמרו מותרין לעשות. וה"ק בעלמא גבי סולתה לתין לתלמיד לשמוע על דברי רבו עד ה"ל הכי. והא דתניא

HebrewBooks.org ©Mozhaim Publishers. No commercial use allowed.

הורו

א בית דין לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פטור מפני שחלה בב"ד [ב] הורו ב"ד וידע אחד מהן שטעו או תלמיד והוא ראוי להוראה והלך ועשה על פיהן בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה הרי זה חייב מפני שלא חלה בב"ד זה הכלל התולה בעצמו חייב והתולה בב"ד פטור: **גמ'** אמר שמואל לעולם אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרין אתם לעשות מ"ט לפי שלא נגמרה הוראה אמר אביי אף אנן נמי [ג] תנינא חזר לעירו שנה ולימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב א"ר אבא אף אנן נמי תנינא [ד] הורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא אף אנן נמי תנינא הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה [ה] תו לא מידי איכא דאמרי אמר שמואל אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרים אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אמר אפילו מותרים אתם נגמרה הוראה אמר אביי והא לא תנן הכי חזר לעירו ושנה או לימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב אמר רבי אבא והא לא תנן הכי הורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא והא לא תנן הכי הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה תו לא מידי: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם: וניתני ועשה על פיהם שוגג למה לי אמר רבא שוגג לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו פטור על פיהם על פיהם ממש ואיכא דאמרי אמר רבא שוגג על פיהם שוגג לא סגיא דין ויחיד: עלמו בב"ד: **רב אמר פטור.** דתולה בב"ד הוי ויחיד שעשה כהורלחם ב"ד פטור: **ור' יוחנן אמר חייב.** הואיל ולא הוי על פיהם ממש כתולה בעלמו הוי וחייב: **מעס הארץ בעשופה.** ולא כל עס הארץ: **פרט למומר** [ו]. לחינו מביא קרבן על שגגתו דאין מקבלין מידו: **ר"ש בן יוסי אומר אף מי שהורו לו סס מומר: והלך היחיד ועשה שוגג על פיסס.** מפרש בגמרא: **בין שעשו ועשה אחריהן.** ב"ד ועשה היחיד עמהם כגון שחלב דס זו חלב עמהן: **בין שעשו ועשה אחריהן.** בזה לחד זה: **בין שלא עשו.** ב"ד: **ועשה.** היחיד על פיהן: **פטור.** מלהביא כשבה ושעירה [ד] הואיל והלב בב"ד הוראה [ה] ושלא בב"ד [ו] הוראה: **הורו ב"ד וידע אחד מהן.** מב"ד שהיו: **או שלמיד רבו שהורה והלך.** לחלו לחד זו חלב: **ועשה על פיסס.** מלמיד ועשה על פיסס שהיה בטעות כשמועו דבני חכמים כדמפרש בגמרא [ז]: **הרי זה חייב.** מפני שלא הלה ממש בב"ד שהרי יודע שהיו שהורו ולמיהוי בגמ' [ח] דעושה מפי עצמו חייב כהורלחם ב"ד פטור: **גמ'** נעולס אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרין אתם לעשות מ"ט לפי שלא נגמרה הוראה אמר אביי אף אנן נמי [ג] תנינא חזר לעירו שנה ולימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב א"ר אבא אף אנן נמי תנינא [ד] הורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא אף אנן נמי תנינא הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה [ה] תו לא מידי איכא דאמרי אמר שמואל אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרים אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אמר אפילו מותרים אתם נגמרה הוראה אמר אביי והא לא תנן הכי חזר לעירו ושנה או לימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב אמר רבי אבא והא לא תנן הכי הורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא והא לא תנן הכי הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה תו לא מידי: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם: וניתני ועשה על פיהם שוגג למה לי אמר רבא שוגג לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו פטור על פיהם על פיהם ממש ואיכא דאמרי אמר רבא שוגג על פיהם שוגג לא סגיא דין ויחיד: עלמו בב"ד: **רב אמר פטור.** דתולה בב"ד הוי ויחיד שעשה כהורלחם ב"ד פטור: **ור' יוחנן אמר חייב.** הואיל ולא הוי על פיסס ממש כתולה בעלמו הוי וחייב: **מעס הארץ בעשופה.** ולא כל עס הארץ: **פרט למומר** [ו]. לחינו מביא קרבן על שגגתו דאין מקבלין מידו: **ר"ש בן יוסי אומר אף מי שהורו לו סס מומר: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם